

یکی از سیاست‌های راهبردی دولت جمهوری اسلامی ایران، و بالطبع وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، بسط و گسترش اخلاق و معنویت در جامعه به‌طور اعم، و در مراکز بهداشتی و درمانی مجموعه دانشگاه‌های علوم پزشکی به‌طور اخص می‌باشد. در این راستا در سال‌های اخیر فعالیت‌های ارزشمندی توسط فرهیختگان و محققان کشور صورت پذیرفته است. توسعه‌ی آموزش اخلاق پزشکی در سطوح دانشگاهی یکی از این فعالیت‌هاست که در قالب برگزاری دوره‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت آموزشی برای دانشجویان، اساتید و پژوهشگران با جدیت در مراکز مرتبط از جمله مرکز تحقیقات اخلاق و تاریخ پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران پی‌گیری شده است. تجربه‌ی موفق ایجاد دوره‌ی آموزشی MPH با گرایش اخلاق پزشکی طی چهارسال اخیر، و اعلام ایجاد آموزش دکترای تخصصی اخلاق پزشکی (PhD) در سه دانشگاه بزرگ کشور در سال تحصیلی جاری، و نیز فراهم نمودن فرصت مطالعاتی «اخلاق پزشکی بالینی» برای اساتید و متخصصان رشته‌های مختلف علوم پزشکی در مرکز تحقیقات غدد و متابولیسم دانشگاه علوم پزشکی تهران گام‌های بلندی هستند که به همت دست‌اندرکاران امر بهداشت و درمان کشور و پزشکان و اندیشمندان متعهدمان برداشته شده است.

آنچه در این حیطه باید بیان شود این است که طی دهه‌های اخیر علم اخلاق پزشکی به‌صورت علمی نوین مشتمل بر بحث‌های کاربردی در خصوص موضوعات اخلاقی مطرح در علوم و فنون جدید در بسیاری از دانشگاه‌های معتبر جهان تدریس می‌شود. لذا با توجه به منابع غنی فرهنگی و اسلامی در کشور ما، توجه به آموزش علمی این علم در کشور و بروز نمودن اطلاعات و دانش کاربردی متخصصان در این حیطه ضرورت تام دارد. آنچه بر اهمیت برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری مدون و توسعه‌ی جامع آموزش اخلاق پزشکی می‌افزاید آهنگ شتابنده‌ی توسعه‌ی علمی و فنی در کشور است که اندیشیدن به مسائل اخلاقی مرتبط با آن‌ها و ارائه‌ی راه‌حل‌های مبتنی بر اخلاق و فرهنگ و مبانی دینی و ملی را ایجاب می‌نماید. اما گسترش و نفوذ اخلاق پزشکی در دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور، بلکه در بطن جامعه، جز با تربیت اساتید متخصص و متعهد و ظرفیت‌سازی لازم در ارتقای کیفیت آموزش اخلاق پزشکی، و آشناسازی علمی و عملی دانشجویان، محققان، پزشکان و متخصصان کشور با این مقوله بنیادین و مهم امکان‌پذیر نخواهد شد و این امر مستلزم تلاش وافر و از خودگذشتگی اندک اساتید آشنا به مباحث روز اخلاق پزشکی است که در حال حاضر در عرصه‌های علمی کشور حضور دارند. به‌طور مسلم آیندگان خدمات پیشگامان این حوزه‌ی تخصصی نوین را ارج خواهند نهاد.

نکته‌ی قابل ذکر دیگر اهمیت توجه به تحقیقات اخلاق پزشکی در کشور است که نیاز به برنامه‌ریزی و همه‌جانبه‌نگری دست‌اندرکاران بهداشت و درمان کشور و مسؤولان علمی و اجرایی در سطوح مختلف دانشگاهی دارد. استقبال از پژوهش‌های بنیادی، میدانی و کاربردی در موضوعات روز اخلاق پزشکی، حمایت از علاقه‌مندان تحقیق در این حیطه، و به کارگیری بهینه‌ی نتایج تحقیقات در صحنه‌ی علم، مهم‌ترین اما نه همه‌ی راه‌هایی هستند که باید دنبال شوند. وجود منابع غنی اسلامی - فرهنگی ما می‌تواند ره‌توشه‌ی گران‌قدری برای پژوهشگران کشور باشد تا در آینده‌ی نه‌چندان دور شاهد گشودن باب ارائه‌ی نظریات جدید کاربردی مرتبط با شرایط فرهنگی - اجتماعی خودمان در مقابل اخلاق پزشکی مبتنی بر فرهنگ غرب باشیم.

در خاتمه، این امر بر دست‌اندرکاران عرصه‌ی پزشکی پوشیده نیست که بهبود وضعیت ارائه‌ی خدمات پزشکی در کشور جز با رعایت تعهدات حرفه‌ای پزشکان و کادر پزشکی از طریق ایجاد نگرش و مهارت‌های لازم در این زمینه امکان‌پذیر نمی‌باشد. براساس مطالعات و تجارب سایر کشورها، آموزش اصولی، علمی، عملی و مستمر اخلاق پزشکی سهم به‌سزایی در توانمندی هرچه بیش‌تر نیروهای کارآمد و متعهد خواهد داشت. توسعه‌ی آموزش اخلاق پزشکی ضمانت اجرای مستحکمی بر رعایت موازین اخلاقی توسط کارکنان بهداشتی و درمانی بیمارستان‌ها و مراکز پزشکی و در نتیجه رعایت حقوق بیماران و سایر دریافت‌کنندگان خدمات سلامت در کشور تلقی می‌گردد. به امید گسترش افزون‌تر و ارتقای اخلاق حرفه‌ای در ارائه‌ی خدمات در سطح کشورمان.

باقر لاریجانی

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.